

PVDR

PARTIJ VOOR DE
RECHTSSTAAT

PARTIJ PROGRAMMA **DORDRECHT LIJST 15**

JOUW STEM
ONZE KRACHT
VOOR DE RECHTSSTAAT

**WIE ZIJN
STEMRECHT NIET
GEBRUIKT...**

**VERSPILT
DRAAGKRACHT EN
GEZAMENLIJKE
DAADKRACHT**

QUOTE: REMY LEURS LIJSTTREKKER ZWIJNDRECHT-

LIJSTTREKKER ELI SCHREUDER

Recht doen begint bij naast mensen staan

Dordrecht is de stad waar ik woon, werk en mij diep mee verbonden voel. Een stad vol betrokken mensen, initiatief en ondernemerschap. Maar ik zie ook iets anders: inwoners die vastlopen. Niet omdat zij ongelijk hebben, maar omdat systemen hen in de steek laten.

Mensen die hun recht zoeken, maar verdwalen in regels en procedures. Ondernemers die vooruit willen, maar worden afgeremd door bureaucratie. Jongeren en gezinnen die hulp nodig hebben, maar eerst door een doolhof van formulieren en loketten moeten. Dat is niet hoe een rechtsstaat hoort te werken. Daarom stel ik mij kandidaat als raadslid van de Partij voor de Rechtsstaat in Dordrecht.

Mijn overtuiging is helder en veeleisend:

- lokaal bestuur moet betrouwbaar, uitlegbaar en menselijk zijn.
- Inwoners moeten weten waar zij aan toe zijn.
- Fouten moeten worden hersteld.
- En macht mag nooit zwaarder wegen dan recht.
- Recht boven macht. Mens boven systeem.

Dit zijn voor mij geen slogans, maar dagelijkse uitgangspunten.

De Partij voor de Rechtsstaat staat voor een overheid die rechtvaardig handelt en naast haar inwoners staat, niet tegenover hen.

Ik vertaal dit naar concreet beleid voor Dordrecht:

heldere regels, gelijke behandeling, proportionele handhaving en échte inspraak, niet alleen op papier, maar zichtbaar in de uitvoering.

Afspraak is afspraak. Geen omwegen, geen vaagheid, maar duidelijke en eerlijke communicatie. "Kan niet" bestaat niet, er is altijd een oplossing, als je bereid bent om te luisteren en verantwoordelijkheid te nemen.

Boven alles geloof ik dit:

ieder mens verdient het om gehoord te worden om rechtvaardig behandeld te worden. Met openheid, eerlijkheid en respect.

Dat is waar ik voor sta. Dat is wat Dordrecht verdient.

Ondernemerschap en praktijkervaring

Eli is een ondernemer die vooruitkijkt en graag met zijn handen én hoofd werkt. In zijn werk binnen de wereld van zonnepanelen komt zijn overtuiging duidelijk naar voren: ondernemen is niet alleen gericht op rendement, maar ook op verantwoordelijkheid nemen voor de toekomst. Hij gelooft in duurzame oplossingen die bijdragen aan een leefbare wereld en helpt klanten om techniek begrijpelijk en toegankelijk te maken. Voor Eli is duidelijkheid essentieel: afspraak is afspraak, en kwaliteit staat altijd voorop.

Wat hem onderscheidt als ondernemer is zijn combinatie van technisch inzicht, betrouwbaarheid en persoonlijke betrokkenheid. Verduurzaming kan voor veel mensen complex aanvoelen, en juist daar ziet Eli zijn rol: rust brengen, meedenken en oplossingen bieden die écht passen bij de situatie. Zijn ondernemerschap is gebouwd op vertrouwen en lange termijnrelaties.

Naast zijn werk in zonnepanelen voert Eli ook reparaties aan robots uit. Een boeiende en uitdagende baan die hij met zichtbaar plezier uitvoert. Het werken met robots vraagt precisie, probleemoplossend vermogen en een diep begrip van techniek en kwaliteiten die Eli als vanzelf inzet. Geen storing is hetzelfde, en juist die afwisseling maakt het werk voor hem zo interessant. Het geeft hem voldoening om machines weer tot leven te brengen en te zorgen dat processen blijven draaien.

Naast techniek leeft er bij Eli nog een andere, even belangrijke passie: muziek. Hij maakt en schrijft muziek als vorm van expressie, reflectie en verbinding.

Waar zijn technische werk vraagt om logica en structuur, biedt muziek ruimte voor gevoel en creativiteit. Toch zijn deze werelden nauw met elkaar verbonden: ook in muziek zoekt Eli naar balans, echtheid en betekenis.

Of hij nu werkt aan duurzame energie, een robot repareert of een muziekstuk schrijft, Eli creëert met aandacht. En juist die combinatie van techniek, creativiteit en plezier maakt wie hij is.

Een man, een man
Een woord, een woord

verkiezingsprogramma 2026–2030

Partij voor de Rechtsstaat – Dordrecht

U leest hier het volledige, inhoudelijk verdiept uitgewerkte verkiezingsprogramma van de lijsttrekker van Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht. Het is bedoeld als intern richtinggevend document én als waardige publieke verantwoording van onze politieke keuzes. Alle speerpunten zijn volledig uitgeschreven en onderbouwd. Als lijsttrekker van Dordrecht, zie ik dit programma als blueprint van mijn ziel.

Even voorstellen

Oprichtster en landelijke lijsttrekker Daniëlle Tulp

De Partij voor de Rechtsstaat is opgericht vanuit een fundamentele overtuiging: dat de rechtsstaat geen abstract begrip is, maar een levend principe dat mensen moet beschermen tegen machtsmisbruik, willekeur en systeemfalen. Die overtuiging is onlosmakelijk verbonden met onze oprichtster en landelijke lijsttrekker Daniëlle Tulp.

Daniëlle Tulp zag van dichtbij wat er gebeurt wanneer overheidssystemen doorschieten en de menselijke maat verliezen. Wanneer regels belangrijker worden dan rechtvaardigheid. Wanneer burgers tegenover een ondoorzichtig systeem komen te staan, zonder bescherming of herstel.

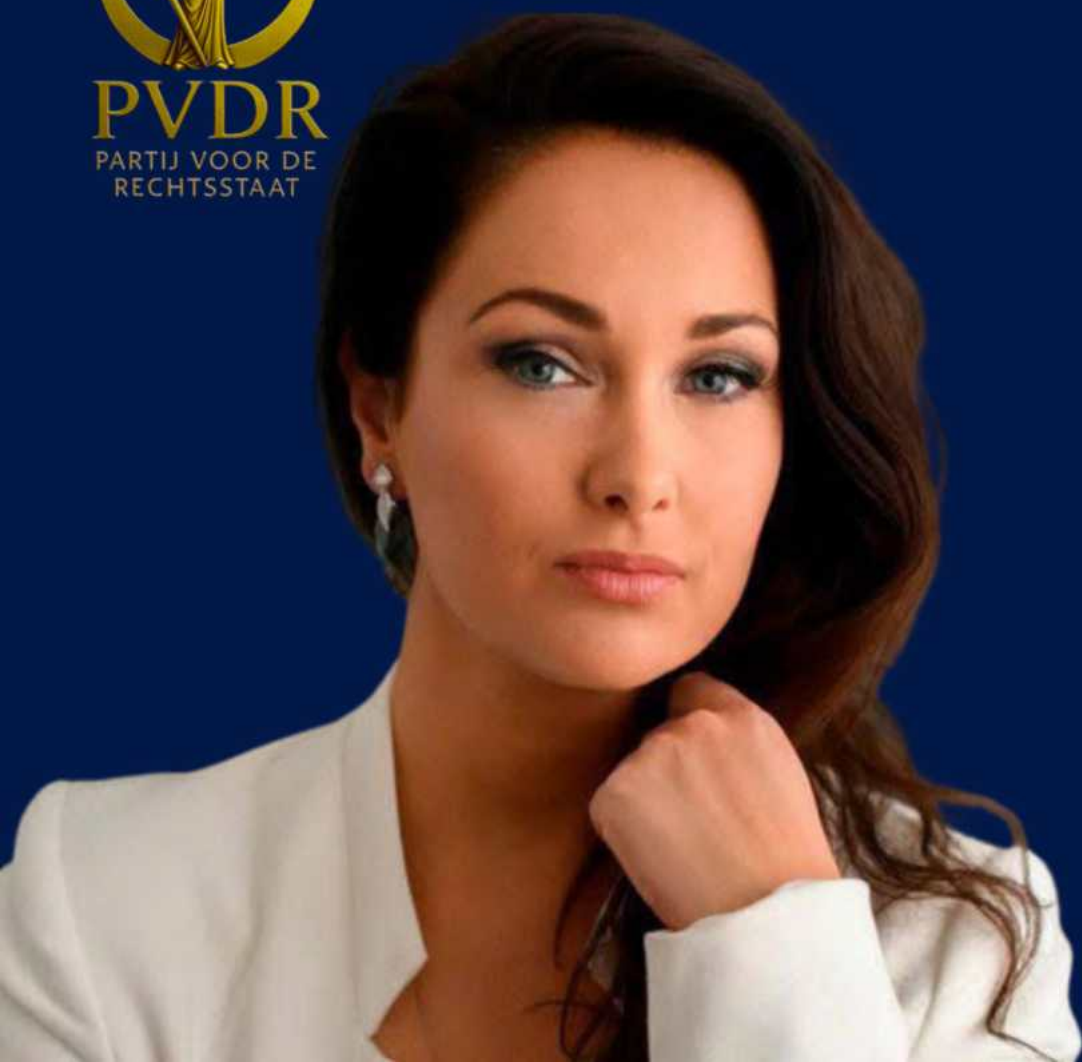
Vanuit die ervaring ontstond geen verontwaardiging alleen, maar de keuze om verantwoordelijkheid te nemen en politiek te bedrijven vanuit rechtsstatelijke principes.

Zij staat voor recht boven macht en mens boven systeem, niet als leus, maar als leidraad voor beleid en bestuur. Haar leiderschap kenmerkt zich door scherpheid, onafhankelijkheid en een diepe verankering in de rechtsstaat. Geen meebewegen met politieke mode of opportunisme, maar vasthouden aan beginselen, ook wanneer dat ongemakkelijk is.

Zij won vanuit haar professie twee zaken bij het hof van de mensenrechten en tegen een landsadvocaat.

Daniëlle Tulp

Oprichtster Partij voor de Rechtsstaat, lijsttrekker landelijk en
lijsttrekker gemeentelijke verkiezingen Stadskanaal

Rechtsstaat & Bestuur

De overheid als beschermer, niet als tegenstander

De rechtsstaat is geen abstract begrip dat alleen in Den Haag bestaat.

Voor inwoners van Dordrecht wordt de rechtsstaat voelbaar in het dagelijks contact met de gemeente: bij het aanvragen van een vergunning, het krijgen van zorg, een besluit over wonen, een handhavingsactie of een brief die wel of niet te begrijpen is. Juist daar moet de overheid betrouwbaar, voorspelbaar en rechtvaardig zijn.

Te vaak zien mensen nu een overheid die goedbedoeld is, maar ondoorzichtig werkt. Regels stapelen zich op, besluiten zijn moeilijk te volgen en inwoners voelen zich soms eerder tegenover de gemeente staan dan door haar beschermd. Dat ondermijnt vertrouwen. En zonder vertrouwen verliest de democratische rechtsstaat haar fundament.

Als lijsttrekker van de Partij voor de Rechtsstaat kies ik daarom voor een principiële koers: recht boven macht, mens boven systeem. Dat betekent niet dat alles kan of dat moeilijke keuzes worden vermeden. Het betekent wél dat elke keuze wordt getoetst aan duidelijke rechtsstatelijke grenzen.

Wat betekent rechtsstatelijk bestuur in Dordrecht?

Rechtsstatelijk bestuur begint bij voorspelbaarheid. Inwoners moeten weten waar ze aan toe zijn. Regels moeten duidelijk zijn, besluiten moeten uitlegbaar zijn en gelijke gevallen moeten gelijk worden behandeld. Wanneer daarvan wordt afgeweken, moet dat altijd goed worden gemotiveerd.

Daarnaast betekent rechtsstatelijk bestuur dat de overheid haar eigen fouten erkent en herstelt. Niet via lange bezwaarprocedures waarin inwoners tegenover het systeem komen te staan, maar via een actieve houding: luisteren, corrigeren en leren. De menselijke maat is daarbij geen gunst, maar een plicht.

Rechtsstatelijkheid vraagt ook om begrenzing van macht. De gemeente mag veel, maar niet alles. Handhaving, datagebruik, toezicht en beleidsdwang moeten altijd proportioneel zijn. Dat betekent: niet zwaarder ingrijpen dan nodig is om een doel te bereiken, en altijd met oog voor de gevolgen voor mensen.

Bestuur met verantwoordelijkheid en transparantie

Goed bestuur betekent ook: verantwoordelijkheid nemen voor keuzes. Dat vraagt om openheid. Inwoners hebben recht op inzicht in hoe besluiten tot stand komen, welke afwegingen zijn gemaakt en welke belangen zijn meegewogen. Daarom kies ik voor een bestuurscultuur waarin transparantie de norm is en niet de uitzondering. Openbaar maken waar het kan, uitleggen waar het moet, en verantwoorden waar het schuurt. Niet defensief, maar volwassen. Integriteit hoort daar onlosmakelijk bij. Bestuurders en ambtenaren moeten niet alleen integer handelen, maar dat ook zichtbaar doen. Belangenverstrengeling, schijn van bevoordeling of onduidelijke lobbypraktijken ondermijnen het vertrouwen in de politiek en moeten actief worden voorkomen.

De menselijke maat in de praktijk

De menselijke maat krijgt pas betekenis als zij zichtbaar wordt in de uitvoering. Dat betekent begrijpelijke brieven, vaste contactpersonen bij complexe situaties en ruimte voor maatwerk wanneer regels onbedoeld hard uitpakken. Voor inwoners die vastlopen in procedures moet er een duidelijke herstelroute zijn. Niet na jaren procederen, maar snel en toegankelijk. De overheid moet niet vragen: "Wat staat er in het systeem?" maar: "Wat is hier rechtvaardig?"

Onze concrete keuzes

Vanuit deze visie maken wij de volgende keuzes voor Dordrecht:

- Besluiten zijn altijd gebaseerd op wet- en regelgeving en worden helder gemotiveerd.
- Gelijke gevallen worden gelijk behandeld; afwijkingen zijn uitlegbaar en toetsbaar.
- Actieve openbaarmaking van informatie is de norm, niet de uitzondering.
- Inwoners krijgen snelle en toegankelijke bezwaar- en herstel mogelijkheden.
- Communicatie is begrijpelijk (B1/B2-taal) en waar nodig persoonlijk.
- Bij complexe situaties wordt gewerkt met vaste contactpersonen.
- Handhaving en toezicht zijn proportioneel en gericht op het doel, niet op de macht.
- Integriteit, transparantie en verantwoording zijn structureel onderdeel van bestuur.

Tot slot van ons fundament van ons programma voor Dordrecht

Dit hoofdstuk vormt het fundament van het hele programma.

Zonder rechtsstatelijk bestuur verwordt beleid tot willekeur.

Zonder menselijke maat verliest de overheid haar legitimiteit.

Mijn belofte als lijsttrekker Dordrecht is eenvoudig, maar veeleisend:

ik kies altijd voor beleid dat uitlegbaar, rechtvaardig en menselijk is, ook als dat meer tijd, uitleg of nuance vraagt.

Democratie & Inwonersparticipatie

Meebeslissen is meer dan meepraten

Democratie is meer dan één keer in de vier jaar stemmen.

Voor veel inwoners van Dordrecht zit betrokkenheid juist in de momenten daartussen: wanneer plannen worden gemaakt voor hun wijk, wanneer voorzieningen veranderen of wanneer besluiten directe invloed hebben op hun dagelijks leven.

Te vaak ervaren inwoners dat participatie pas begint wanneer de belangrijkste keuzes al zijn gemaakt. Dan wordt er wel geluisterd, maar niet meer écht meegedacht. Dat leidt tot frustratie, wantrouwen en het gevoel dat inspraak vooral een formele stap is. Als lijsttrekker van de Partij voor de Rechtsstaat kies ik daarom voor een andere benadering: inspraak moet vooraf betekenis hebben en achteraf zichtbaar worden meegenomen. Democratie is pas geloofwaardig als inwoners daadwerkelijk invloed ervaren.

Echte participatie vraagt om duidelijke kaders

Participatie betekent niet dat iedereen altijd overal over beslist. Besturen vraagt om verantwoordelijkheid nemen. Maar het betekent wél dat vooraf helder wordt gemaakt waarover inwoners kunnen meedenken, welke ruimte er is en wat vaststaat.

Eerlijke participatie begint met duidelijke spelregels:

- Wat ligt nog open?
- Welke belangen spelen een rol?
- Wie neemt uiteindelijk het besluit?

Door deze vragen vooraf te beantwoorden, ontstaat ruimte voor volwassen gesprek in plaats van teleurstelling achteraf. Dat is eerlijker, respectvoller en uiteindelijk effectiever.

Van inspraak naar betrokkenheid

Inwoners beschikken over kennis van hun wijk, hun straat en hun gemeenschap die onmisbaar is voor goed beleid. Die kennis wordt vaak onvoldoende benut. Niet omdat mensen niet willen meedenken, maar omdat hun inbreng te laat of te beperkt wordt opgehaald. Daarom wil ik participatie structureel anders organiseren. Niet als incidenteel instrument, maar als vast onderdeel van besluitvorming. Dat vraagt om tijd, aandacht en soms om begeleiding, maar het voorkomt veel weerstand en herstelt vertrouwen.

Burgerberaden en buurtbudgetten

Bij complexe vraagstukken, waar belangen botsen en snelle oplossingen niet bestaan, kunnen burgerberaden een waardevolle rol spelen. Een zorgvuldig samengestelde groep inwoners kan, met goede informatie en begeleiding, tot afgewogen adviezen komen die polarisatie verminderen in plaats van versterken.

Ook buurtbudgetten dragen bij aan eigenaarschap. Wanneer inwoners zelf kunnen meebeslissen over een deel van het budget in hun wijk, groeit betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Wel is het belangrijk dat deze instrumenten eerlijk worden ingericht, zodat ook minder mondige inwoners kunnen meedoen.

Terugkoppeling als voorwaarde voor vertrouwen

Eén van de grootste frustraties bij participatie is het ontbreken van terugkoppeling. Inwoners hebben recht op een antwoord op de vraag: "Wat is er met onze inbreng gedaan?"

Daarom hoort bij elk participatietraject een duidelijke terugkoppeling. Niet alleen wat is overgenomen, maar ook wat niet, en waarom.

Dat maakt keuzes begrijpelijk, ook wanneer ze niet ieders voorkeur hebben.

**JOUW STEM
ONZE KRACHT
VOOR DE RECHTSSTAAT**

Onze concrete keuzes

Vanuit deze visie maken wij de volgende keuzes voor Dordrecht:

- Participatie vindt plaats aan de voorkant van besluitvorming.
- Er zijn duidelijke kaders over wat openstaat voor inbreng en wat niet.
- Inwoners krijgen inzicht in belangen, afwegingen en besluitvorming.
- Burgerberaden worden ingezet bij complexe maatschappelijke vraagstukken.
- Buurtbudgetten worden eerlijk en toegankelijk ingericht, met ondersteuning waar nodig.
- Elk participatietraject kent een verplichte en openbare terugkoppeling.
- Referenda kunnen worden overwogen bij ingrijpende besluiten, binnen duidelijke spelregels.

Tot slot

Democratie vraagt om meer dan procedures.

Zij vraagt om respect voor inwoners, om openheid over macht en om de bereidheid om echt te luisteren.

Mijn uitgangspunt als lijsttrekker is helder:

Wie inwoners uitnodigt om mee te praten, moet ook bereid zijn om iets met die inbreng te doen.

Wonen & Leefbaarheid

Eerlijk omgaan met schaarste en ruimte

Wonen is een basisbehoefte. Een veilige plek om thuis te komen vormt de basis voor bestaanszekerheid, gezondheid en verbondenheid met de omgeving. In Dordrecht ervaren veel inwoners echter onzekerheid: starters vinden geen woning, gezinnen zitten klem, ouderen kunnen niet doorstromen en wachttijden lopen op. Schaarste zet de onderlinge verhoudingen onder druk. Alleenstaanden na scheiding door huiselijk/psychisch geweld zonder inwonende kinderen hebben geen recht op urgentie. Dit schept onrust richting statushouders of asielzoekers.

Juist bij schaarste moet de overheid zorgvuldig handelen. Wanneer keuzes onduidelijk zijn of als regels als willekeurig worden ervaren, ontstaat verdeeldheid. Als lijsttrekker van de Partij voor de Rechtsstaat kies ik daarom voor een aanpak die eerlijk, transparant en uitlegbaar is. Niet alles kan tegelijk, maar alles moet wel rechtvaardig worden verdeeld.

Regie zonder schijnzekerheid

De gemeente kan de woningnood niet in haar eentje oplossen, maar heeft wél een duidelijke regierol. Die rol vraagt om realisme. Beloften die niet waargemaakt kunnen worden, ondermijnen vertrouwen. Daarom kies ik voor heldere prioriteiten, duidelijke randvoorwaarden en voorspelbare besluitvorming. Versnellen waar het kan, zorgvuldig waar het moet. Dat betekent bouwen met oog voor kwaliteit, leefbaarheid en draagvlak. Niet elk probleem wordt opgelost met snelheid alleen. Slechte keuzes vandaag leiden tot leefbaarheidsproblemen morgen.

Betaalbaarheid en doorstroming

Een gezonde woningmarkt bestaat uit balans. Wanneer te veel woningen in één segment worden gebouwd, stopt de doorstroming. Starters blijven thuis wonen, gezinnen kunnen niet doorgroeien en ouderen blijven noodgedwongen in woningen die niet meer passen.

Daarom is betaalbaarheid voor verschillende groepen een kernpunt. Niet als abstract ideaal, maar als concreet uitgangspunt bij nieuwe plannen. Daarbij hoort ook eerlijkheid: uitleggen waarom bepaalde keuzes worden gemaakt en wie daar wel en niet van profiteert.

Transparantie bij woningtoewijzing

Niets tast vertrouwen zo snel aan als onduidelijkheid over wie waarvoor in aanmerking komt. Inwoners moeten kunnen begrijpen hoe woningtoewijzing werkt, welke wettelijke kaders gelden en waar de gemeente ruimte heeft om keuzes te maken. Dat geldt ook bij gevoelige onderwerpen, zoals de verdeling van schaarse sociale huurwoningen. Wegkijken of versimpelen helpt niet. Alleen openheid en duidelijke uitleg voorkomen polarisatie.

Leefbaarheid als randvoorwaarde

Wonen gaat niet alleen over stenen, maar over samenleven. Verkamering, overbewoning en illegale verhuur zetten druk op wijken en ondermijnen het gevoel van veiligheid en verbondenheid. Tegelijk vraagt handhaving om zorgvuldigheid: stevig waar nodig, maar altijd proportioneel.

Leefbaarheid betekent ook voldoende groen, voorzieningen in de buurt en aandacht voor sociale samenhang. Nieuwe woningbouw moet daarom altijd worden gezien in samenhang met wat een wijk kan dragen.

Onze concrete keuzes

Vanuit deze visie maken wij de volgende keuzes voor Zwijndrecht:

- De gemeente voert regie op woningbouw met realistische en haalbare doelen.
- Versnelling van bouwprocedures waar mogelijk, zonder in te leveren op kwaliteit.
- Sturen op een evenwichtige woningmix: starters, gezinnen en ouderen.
- Betaalbaarheid als expliciet criterium bij nieuwe ontwikkelingen.
- Transparante en uitlegbare woningtoewijzing binnen wettelijke kaders.
- Eerlijke communicatie over schaarste en keuzes die gemaakt worden.
- Aanpak van woonfraude, verkamering en overbewoning met proportionele handhaving.
- Leefbaarheid en draagkracht van wijken als vaste randvoorwaarde bij nieuwbouw.
- Versoepeling urgentieregel voor noodsituatie toewijzing van woning bij dreigend dakloosheid door structureel huiselijk of geestelijk geweld voor inwoners van Dordrecht, zonder inwonende kinderen.

Tot slot van dit speerpunt

Wonen raakt aan rechtvaardigheid.

Wie schaarste beheert, moet dat doen met open vizier en vaste principes.

Mijn uitgangspunt als lijsttrekker is helder:

Niet beloven wat niet kan, maar eerlijk verdelen wat er is, aanpassen
urgentieregels met oog voor mens, wijk en toekomst.

WIE ZIJN STEMRECHT NIET GEBRUIKT...

VERSPILT DRAAGKRACHT EN GEZAMENLIJKE DAADKRACHT

Quote: Remy Joyce Leurs Lijsttrekker Zwijndrecht

Zorg, Wmo & Jeugdhulp

Ondersteuning die helpt, niet uitput

Probleemanalyse: zorg als systeemprobleem

De decentralisaties in het sociaal domein hebben gemeenten verantwoordelijk gemaakt voor Wmo, jeugdhulp en ondersteuning. In theorie dichtbij en op maat, in de praktijk ervaren veel inwoners juist afstand, complexiteit en onzekerheid.

Inwoners krijgen te maken met:

- lange wachttijden,
- wisselende contactpersonen,
- onbegrijpelijke beschikkingen,
- herindicaties zonder duidelijke reden.

Voor mensen die al kwetsbaar zijn, werkt dit ontwrichtend. Zorg die bedoeld is om te helpen, wordt zo een extra belasting.

Juridisch kader en bestuurlijke verantwoordelijkheid

Binnen de Wmo en Jeugdwet heeft de gemeente beleidsruimte, maar ook duidelijke plichten:

- zorgvuldige besluitvorming,
- individuele beoordeling,
- motivering van keuzes,
- toegang tot bezwaar en beroep.

Te strakke beleidsregels of financiële sturing mogen nooit leiden tot het structureel onthouden van passende ondersteuning. Dat is juridisch kwetsbaar en maatschappelijk onrechtvaardig.

Casuïstiek

Een inwoner met meerdere problematieken (mobiliteit, mentale klachten, mantelzorg) moet afzonderlijk aanvragen doen bij verschillende loketten. Elk loket beoordeelt slechts een deel van de situatie. Het totaalbeeld ontbreekt, waardoor ondersteuning versnipperd en ineffectief is.

Beleidskeuze van PVDR Dordrecht

Wij kiezen voor:

- de mens centraal, niet de regeling,
- samenhangende beoordeling bij meervoudige problematiek,
- vertrouwen in professionele afwegingen.

Consequenties voor uitvoering

Dit betekent:

- één vast aanspreekpunt bij complexe situaties,
- minder her-indicaties zonder inhoudelijke reden,
- begrijpelijke beschikkingen,
- actieve ondersteuning bij bezwaar,
- bestuurlijke ruimte voor maatwerk, mét verantwoording.

Eli Schreuder lijsttrekker Dordrecht

Jongeren, Toekomst, Onze ruggengraat

Begrenzen waar nodig, begeleiden waar het kan

Probleemanalyse: jongeren onder druk

Jongeren in Dordrecht groeien op in een samenleving waarin de druk hoog is. Prestatiedruk, sociale media, onzekerheid over de toekomst en soms instabiele thuissituaties hebben grote invloed op hun mentale welzijn. Gedrag dat als overlast gevend of grensoverschrijdend wordt ervaren, staat vaak niet op zichzelf, maar is een uiting van onderliggende spanningen.

Te vaak wordt dit gedrag uitsluitend benaderd vanuit handhaving. Dat vergroot de afstand tussen jongeren en overheid en draagt zelden bij aan structurele oplossingen. Jongeren voelen zich niet gezien, maar gecontroleerd.

Geestelijke manipulatie, pesten en sociale beschadiging

Steeds meer jongeren krijgen te maken met geestelijke manipulatie, pesten en sociale uitsluiting. Dit gebeurt zowel offline, op straat en op school, als online via sociale media. Het gaat hierbij vaak om langdurige patronen van intimidatie, groepsdruk en vernedering, die diepe sporen nalaten.

Deze vormen van psychische belasting blijven vaak onzichtbaar totdat zij zich uiten in gedrag: terugtrekking, agressie, normoverschrijding of schooluitval. Wanneer beleid uitsluitend reageert op het zichtbare gedrag, wordt de kern van het probleem gemist en neemt de kans op escalatie toe.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid en zorgplicht

De gemeente heeft binnen het jeugddomein een duidelijke zorgplicht om problematiek tijdig te signaleren en te voorkomen dat lichte problematiek escaleert naar zware zorg of repressieve maatregelen.

Preventie en tijdige signalering zijn geen vrijblijvende ambities, maar volgen rechtstreeks uit de Jeugdwet en uit de verantwoordelijkheid voor het welzijn van jongeren.

Een aanpak die primair leunt op handhaving is daarmee niet alleen ineffectief, maar ook beleidsmatig en juridisch kwetsbaar.

Achter ieder trauma schuilt een verhaal

De Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht vertrekt vanuit een fundamenteel uitgangspunt:

achter ieder trauma en achter vrijwel ieder probleemgedrag schuilt een verhaal.

Jongeren die grenzen overschrijden, doen dat zelden vanuit onwil. Vaak is sprake van psychische overbelasting, onveiligheid of onverwerkt trauma. Rechtsstatelijk bestuur vraagt dat de overheid dit onderscheid herkent en daarop proportioneel reageert. Straf of uitsluiting zonder analyse van de oorzaak leidt tot herhaling en verergering van problemen.

Zichtbare inzet van buurtcoaches en gespecialiseerde jongerencoaches

Daarom kiest de Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht voor een structurele inzet van zichtbare buurtcoaches en gespecialiseerde jongerencoaches in de wijk en op straat. Niet als toezichthouders, maar als professionals met ervaring in jeugdproblematiek, straatcultuur en groepsdynamiek.

Deze zichtbaarheid maakt het mogelijk om:

- signalen van pesten, manipulatie en psychische druk vroegtijdig te herkennen;
- laagdrempelig contact te leggen;
- vertrouwen op te bouwen;
- escalatie richting handhaving te voorkomen.

Door het gesprek aan te gaan in een informele setting krijgen jongeren ruimte om hun verhaal te delen en ontstaat er zicht op wat werkelijk nodig is.

Toegang tot traumagerichte ondersteuning

Wanneer uit deze gesprekken blijkt dat sprake is van diepere psychische belasting of trauma, moet ondersteuning snel en toegankelijk zijn. Jongeren mogen niet verdwalen in wachtlijden, indicaties of complexe doorverwijzingen.

Laagdrempelige toegang tot traumagerichte begeleiding voorkomt:

- verdere psychische schade;
- schooluitval;
- criminalisering van kwetsbaar gedrag;
- langdurige afhankelijkheid van zware jeugdzorg.

Vroegtijdige traumazorg is daarmee zowel menselijk als kosteneffectief beleid.

Beleidskeuzes van PVDR Dordrecht

De Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht kiest daarom voor:

- structurele inzet van zichtbare gespecialiseerde buurtcoaches in wijken;
- inzet van gespecialiseerde jongerencoaches met praktijkervaring;
- samenwerking tussen jongerenwerk, onderwijs, zorg en wijkteams;
- snelle doorverwijzing naar traumagerichte ondersteuning;
- handhaving uitsluitend als laatste middel, wanneer begeleiding onvoldoende effect heeft.
- Buurthuis waar jongeren binnen kunnen lopen en activiteiten plaats vinden waardoor de jongerencoaches gemakkelijk toegankelijk zijn.

Consequenties voor uitvoering

Dit betekent voor de gemeente:

- investeren in preventie in plaats van uitsluitend reageren achteraf;
- professionals ruimte geven voor maatwerk;
- duidelijke afbakening tussen begeleiding en handhaving;
- beleid dat jongeren beschermt zonder grenzen los te laten.

DE JONGEREN VAN NU ZIJN DE RUGGENGRAAT VAN DE TOEKOMST

Veiligheid & Handhaving

Beschermen zonder te overheersen , veiligheid met menselijke maat

Veiligheid als basisvoorwaarde

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor samenleven. Inwoners van Dordrecht moeten zich vrij en veilig kunnen bewegen in hun eigen wijk, op straat en in de openbare ruimte. Tegelijkertijd mag veiligheidsbeleid nooit verworden tot eenzijdige controle of machtsuitoefening. Een rechtsstaat beschermt, maar begrenst ook haar eigen optreden.

De Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht kiest daarom voor veiligheidsbeleid dat preventief, proportioneel en rechtsstatelijk is. Niet reageren op incidenten alleen, maar tijdig signaleren wat daaraan voorafgaat.

Veiligheid op straat: verschillende ervaringen, gelijke bescherming

Veiligheid wordt niet door iedereen hetzelfde ervaren. Voor veel vrouwen betekent veiligheid op straat voortdurend alert zijn: op ongewenste benadering, intimidatie of psychologische dreiging. Deze ervaringen beperken vrijheid en zelfbeschikking, ook wanneer er formeel geen strafbaar feit plaatsvindt.

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om deze realiteit serieus te nemen. Veiligheidsbeleid dat uitsluitend kijkt naar geregistreerde incidenten, mist een groot deel van de dagelijkse onveiligheid die vrouwen ervaren.

Geestelijke manipulatie en onderdrukking als voorstadium van geweld

Ernstig geweld tegen vrouwen, waaronder femicide, ontstaat vrijwel nooit plotseling. In de meeste gevallen gaat hieraan een langdurig patroon van geestelijke manipulatie, controle, isolatie en onderdrukking vooraf.

Dit psychisch geweld speelt zich vaak af buiten het zicht van instanties en blijft daardoor onderbelicht.

Wanneer deze signalen niet worden herkend of erkend, wordt ingrijpen te laat ingezet. Preventie begint bij het serieus nemen van wat (nog) niet strafbaar is, maar wel gevaarlijk.

Tijdige signalering als rechtsstatelijke plicht

Een rechtsstaat die werkelijk beschermt, wacht niet tot geweld escaleert.

Tijdige signalering is geen inbreuk op vrijheid, maar een vorm van bescherming wanneer zij zorgvuldig en proportioneel wordt ingericht.

De Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht ziet tijdige signalering van geestelijke manipulatie en onderdrukking daarom als een essentieel onderdeel van lokaal veiligheidsbeleid.

Slachtoffermeldpunt voor geestelijke manipulatie en onderdrukking

Om deze tijdige signalering mogelijk te maken, pleiten wij voor de inrichting van een laagdrempelig en veilig slachtoffermeldpunt voor geestelijke manipulatie en onderdrukking. Bemenst door opgeleide psychologen, rouw- en traumacoaches met specialisatie als ervaringsdeskundigheid op dit gebied.

Wanneer je deze vorm van manipulatie en onderdrukking niet aan de lijve hebt ondervonden, is het vaak te laat en worden de rode vlaggen in deze relatiedynamiek niet direct herkent. De rolverplaatsing in de dramadriehoek van slachtoffer naar aanvaller en van helper naar slachtoffer wordt daardoor vaak niet of te laat opgemerkt. Slachtoffers treden vaak pas naar buiten als de grens voor hun is bereikt. Hierdoor worden zij vaak gezien als aanvaller.

Goed opgeleide Ervaringsdeskundigen herkennen de rode vlaggen al direct. Dit meldpunt is nadrukkelijk geen aangifte-instantie, maar een eerste veilige plek waar signalen kunnen worden gedeeld en vastgelegd.

Het meldpunt heeft als doel:

- het erkennen van niet-fysiek geweld;
- het bieden van een veilige eerste stap voor slachtoffers;
- het inschatten van risico's;
- het voorkomen van escalatie naar ernstig geweld of femicide;
- training geven op middelbare scholen voor vroegtijdige herkenning.

Privacy, vertrouwelijkheid en vrijwilligheid staan hierbij centraal.

Juridische en beleidsmatige borging

Deze aanpak past binnen de zorgplicht van de gemeente op het gebied van veiligheid en welzijn en binnen het rechtsstatelijk uitgangspunt dat preventie zwaarder weegt dan repressie. Meldingen leiden niet automatisch tot strafrechtelijk optreden en worden uitsluitend gebruikt voor ondersteuning en bescherming. Daarmee wordt voorkomen dat slachtoffers opnieuw schade ondervinden door het systeem dat hen zou moeten beschermen.

Samenwerking en doorgeleiding

Het meldpunt functioneert in nauwe samenhang met:

- gespecialiseerde hulpverlening;
- traumacoaches;
- wijkteams;
- en indien nodig en uitsluitend met instemming van het slachtoffer met Politie en Veilig Thuis.
- training op middelbare scholen

Zo ontstaat een sluitende keten van signalering, ondersteuning en bescherming, waarin het tempo en de regie bij het slachtoffer blijven.

Handhaving als sluitstuk

Handhaving blijft noodzakelijk wanneer grenzen worden overschreden en veiligheid daadwerkelijk in het geding is. Maar voor de Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht is handhaving altijd het sluitstuk, niet het startpunt. Zichtbare aanwezigheid van professionals in de wijk, preventie en ondersteuning zijn effectiever en menswaardiger dan louter repressie.

Beleidskeuzes van PVDR Dordrecht

De Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht kiest daarom voor:

- expliciete aandacht voor veiligheid op straat voor vrouwen;
- erkenning van geestelijke manipulatie en onderdrukking als veiligheidsvraagstuk;
- inrichting van een laagdrempelig slachtoffermeldpunt;
- training van professionals in het herkennen van femicide-risico's;
- training op middelbare scholen;
- preventie en bescherming vóór repressie;
- handhaving proportioneel en zorgvuldig toegepast.

Voorbeeldcasuïstiek: Vrouw in nood bij scheiding, rouw en dreigende dakloosheid

In Dordrecht zien we situaties waarin vrouwen na een scheiding plotseling in een kwetsbare positie terechtkomen. Bijvoorbeeld wanneer een vrouw, na het beëindigen van een langdurige relatie, haar woning besluit te verlaten vanwege de onveilige situatie. Vanuit keuze doordat zij geen steun ondervond vanuit de gemeente vanuit zorgplicht en zij haar huisjesbaas niet mee wilde trekken in haar ellende. Deze huisjesbaas zette haar vanaf het begin dat zij het huurcontract tekende al onder druk met dreigementen toen zij uit nood deze woning betrok. Tegelijkertijd bevindt zij zich in een periode van intens rouwverwerking, bijvoorbeeld door verlies van een dierbare of het uiteenvallen van haar gezin na jarenlange geestelijke manipulatie en gaslighting.

Door deze opeenstapeling van gebeurtenissen raakt zij haar overzicht kwijt. Administratie blijft liggen, afspraken worden gemist en aanvragen voor hulp of opvang komen niet of te laat tot stand. Niet uit onwil, maar doordat zij mentaal en emotioneel niet meer zelfredzaam is. Zij heeft te maken gehad met aantoonbare zware geestelijke manipulatie. Trekt bij diverse organisaties inclusief justitie en de gemeentelijke sociale dienst aan de bel, maar alle deuren blijven gesloten. Waarom?

De vrouw is zelfstandig ondernemer en hulp kunnen wij u slechts bieden als u bereidt bent uw bedrijf uit te schrijven en de schuldsanering in te gaan. De vrouw zoekt uit dat een gemiddelde schuldsanering zo'n € 87.500,- op jaarbasis kost voor een gemeente en vraagt daarom of er mogelijkheden zijn tot een tijdelijke zakelijke lening, zodat haar budget toereikend is om noodzakelijke administratieve handelingen door een derde namens haar uit te laten voeren vanwege de brainfreeze waar zij mee te maken heeft. Ondanks haar gevecht om weer grip te krijgen op haar situatie is zij niet in staat te handelen. Ook laat zij weten anders niet anders te kunnen dan haar personeel te ontslaan. Het antwoord blijft het zelfde. Nee, alleen als u bereidt bent de schuldsanering in te gaan.

In de praktijk blijkt dat hulp vaak pas wordt ingezet wanneer sprake is van acute dakloosheid. Behalve in de regio Drechtsteden. Tot die tijd wordt verwacht dat zij zelf stappen zet, formulieren invult en procedures volgt.

Wanneer dit niet lukt, ontstaat een gevaarlijke situatie: dakloosheid, verhoogd risico op psychische ontregeling en blootstelling aan onveilige omstandigheden. De vrouw schakelt zelfs de Burgermeester in, maar ook deze geeft geen enkel gehoor op haar e-mails en acties richting de Burgemeester. Deze casus laat zien dat veiligheid voor vrouwen niet alleen draait om straattoezicht of handhaving, maar vooral om tijdige signalering en bescherming wanneer zelfredzaamheid wegvalt. Zonder vroeg ingrijpen kan een samenloop van scheiding, rouw en bureaucratische drempels leiden tot ernstige sociale en fysieke onveiligheid.

De vrouw in deze casus raakt door zware geestelijke manipulatie in een rouwproces en een vechtscheiding haar grip kwijt en wordt uiteindelijk langdurig dakloos. Schrijft zelfs e-mails naar de Burgemeester uit pure noodzaak. Ondanks aantoonbaar correct huurgedrag bij haar huurbaas van het appartement waar zij naar toe was gevlucht en volledige financiële onderbouwing, wordt zij in september 2025 als eerste kandidaat voor een woning in Hendrik-Ido-Ambacht alsnog afgewezen. Zij wordt door de bewuste woningcorporatie tijdens het intakegesprek op onzorgvuldige en stigmatiserende wijze behandeld, waarbij oude privéomstandigheden van een scheiding in 1989 en niet-relevante aannames worden meegewogen.

Hoewel de ondernemster negen maanden dakloos is en meerdere vormen van bewijs aanlevert, weigert de woningcorporatie aanvullende verificatie via bijvoorbeeld de wijkagent. De woning wordt zonder nadere toetsing doorgeschoven naar een volgende kandidaat. Deze situatie toont hoe systeemfalen en gebrek aan maatwerk, vrouwen verder in onzekerheid kunnen duwen, juist op momenten waarop bescherming nodig is. Dat de vrouw uiteindelijk weer in haar kracht staat, is te danken aan ondersteuning vanuit haar familie, haar kinderen, haar vrienden, netwerk en aan woningcorporatie Woonkracht 10 uit de woonplaats waar zij vanuit elders in Drechtsteden ruim twee jaar geleden naar toe is gevlucht, wél verantwoordelijkheid nam en haar een woning toe wees. Terwijl de overheid haar aan alle kanten, twee jaar lang in de kou liet staan.

De vrouw in deze casus is de lijsttrekker Remy Leurs voor PVDR Zwijndrecht.

Veiligheidsbeleid dat vrouwen werkelijk beschermt, voorkomt dat zij eerst alles moeten verliezen voordat hulp wordt geboden.

De Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht kiest er daarom voor om dit soort signalen vroegtijdig serieus te nemen. Door laagdrempelige meldpunten, zichtbare professionals in de wijk en goede samenwerking tussen veiligheid, zorg en wonen kan worden voorkomen dat vrouwen eerst alles moeten verliezen voordat zij recht krijgen op bescherming en ondersteuning.

Veiligheidsbeleid dat vrouwen daadwerkelijk beschermt, grijpt in vóórdát noodsituaties escaleren.

Consequenties voor uitvoering

Dit betekent voor de gemeente:

- investeren in expertise en scholing;
- duidelijke protocollen voor signalering en doorgeleiding;
- borging van privacy en veiligheid van melders;
- beleid dat slachtoffers serieus neemt, ook vóórdát geweld zichtbaar wordt

Remy Joyce Leurs lijsttrekker Zwijndrecht

Privacy & Digitalisering

Technologie ten dienste van mensen, niet andersom

Probleemanalyse: digitale overheid en machtsongelijkheid

Digitalisering biedt kansen voor efficiëntere dienstverlening, maar vergroot ook de afstand tussen overheid en inwoner wanneer systemen leidend worden. Inwoners ervaren steeds vaker dat besluiten worden genomen “door het systeem”, zonder duidelijke uitleg of mogelijkheid tot menselijke correctie. Vooral kwetsbare groepen lopen risico: mensen met beperkte digitale vaardigheden, taalproblemen of complexe levenssituaties. Digitalisering kan dan uitsluiten in plaats van ondersteunen.

Juridisch kader

Digitalisering raakt direct aan grondrechten en rechtsstatelijke waarborgen:

- recht op privacy (AVG),
- recht op uitleg bij besluiten,
- verbod op willekeur en discriminatie,
- recht op bezwaar en beroep.
- Besluiten die (deels) geautomatiseerd tot stand komen, moeten altijd:
- uitlegbaar zijn,
- controleerbaar zijn,
- en herleidbaar tot menselijke verantwoordelijkheid.

Casuïstiek

Een inwoner krijgt een afwijzing van een aanvraag via een digitaal systeem. De motivering is standaard en verwijst naar beleidsregels, maar geeft geen inzicht in de individuele afweging. Contact met de gemeente verloopt uitsluitend digitaal, waardoor herstel moeilijk is.

Beleidskeuze van PVDR Dordrecht

Wij kiezen voor:

- menselijke eindverantwoordelijkheid bij elk besluit,
- transparantie over datagebruik,
- bescherming van inwoners tegen onbedoelde uitsluiting.
- Geavanceerde technologie mag nooit een excuus zijn om verantwoordelijkheid te ontlopen.

Consequenties voor uitvoering

Dit betekent:

- digitale systemen worden vooraf getoetst op privacy en rechtsstatelijkheid,
- inwoners behouden altijd een niet-digitale route,
- besluiten bevatten begrijpelijke individuele motivering,
- géén inzet van gezichtsherkenning in de openbare ruimte,
- actieve informatievoorziening over rechten en gegevensgebruik.

Verduurzamen met rechtvaardigheid en realisme

Probleemanalyse: noodzaak versus draagkracht

De energietransitie is noodzakelijk, maar raakt inwoners ongelijk. Wie een koopwoning en spaargeld heeft, kan makkelijker verduurzamen dan wie in een huurwoning woont of moeite heeft om rond te komen. Beleidsmaatregelen zonder oog voor deze verschillen vergroten ongelijkheid en weerstand.

Beleidsmatige en juridische context

- Gemeenten hebben beperkte maar belangrijke invloed via:
- vergunningen,
- subsidieregelingen,
- voorlichting en ondersteuning,
- regie in de gebouwde omgeving.
- Dwang zonder reëel handelingsperspectief is juridisch kwetsbaar en maatschappelijk contraproductief.

Casuïstiek

Een inwoner wordt geconfronteerd met stijgende energiekosten en oproepen tot verduurzaming, maar heeft geen financiële ruimte om te investeren in isolatie. Het beleid voelt als druk zonder hulp.

Beleidskeuze van PVDR Dordrecht

Wij kiezen voor:

- eerst besparen, dan opwekken,
- prioriteit voor isolatie en energiebesparing,
- actieve aanpak van energiearmoede,
- geen verplichtingen zonder haalbare alternatieven.

Kieswijzer al gezien?

Of terrasheaters wel of niet mochten branden...

Wij gaan er vanuit dat iedere horecaondernemer verstandig genoeg is om daar zelf duurzaam mee om te gaan

Consequenties voor uitvoering

Dit betekent:

- gerichte ondersteuning voor kwetsbare huishoudens,
- ontzorging bij verduurzamingsmaatregelen,
- zon op daken vóór zonnenvelden,
- participatie en draagvlak bij energieprojecten,
- duidelijke communicatie over wat kan en wat niet.

**DE ENERGIETRANSITIE IS PAS
GESLAAGD ALS OOK
HUISHOUDENS MET EEN
MINIMUMINKOMEN HIERVAN
KUNNEN PROFITEREN**

Mobiliteit & Openbare Ruimte

Bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid in balans

Probleemanalyse: botsende belangen

Mobiliteit raakt aan vrijheid, veiligheid en economische vitaliteit. Inwoners ervaren spanningen tussen auto, fiets, voetganger, ondernemer en hulpdiensten. Generiek beleid zonder lokale nuance leidt tot onbegrip en weerstand.

Beleidsmatige en juridische afweging

De gemeente heeft de plicht om:

- verkeersveiligheid te bevorderen,
- openbare ruimte toegankelijk te houden,
- belangen zorgvuldig af te wegen.
- Maatregelen moeten aantoonbaar bijdragen aan veiligheid en leefbaarheid en proportioneel zijn in hun impact.

Casuïstiek

Een 30 km-zone wordt ingevoerd zonder duidelijke uitleg of zichtbare veiligheidswinst. Bewoners ervaren het als symboolbeleid en missen betrokkenheid bij de afweging.

Beleidskeuze van PVDR Dordrecht

Wij kiezen voor:

- maatwerk per wijk en straat,
- verkeersveiligheid als uitgangspunt, niet als ideologie,
- eerlijke afweging tussen bereikbaarheid en leefbaarheid.

Consequenties voor uitvoering

Dit betekent:

- onderbouwing van verkeersmaatregelen met data én bewonerservaring;
- betrokkenheid van inwoners bij herinrichtingen;
- aandacht voor toegankelijkheid (rolstoel, rollator, scootmobiel, en kinderwagen);
- behoud van bereikbaarheid voor ondernemers en hulpdiensten.

Economie & Ondernemerschap

Ruimte geven waar het kan, begrenzen waar het moet

Probleemanalyse: ondernemerschap tussen regels en verantwoordelijkheid
Ondernemers vormen een dragende kracht onder Dordrecht. Zij zorgen voor werkgelegenheid, innovatie en sociale samenhang. Tegelijkertijd ervaren veel ondernemers dat zij vastlopen in regelgeving, trage vergunningprocedures en onvoorspelbare handhaving. Dat remt initiatief en tast vertrouwen aan. Voor veel ondernemers is het niet de inhoud van regels die knelt, maar de onduidelijkheid: wisselende uitleg, lange doorlooptijden en het gevoel afhankelijk te zijn van willekeur.

Beleidsmatige en juridische context

De gemeente heeft een dubbele rol:

- faciliteren van ondernemerschap,
- handhaven van publieke belangen zoals veiligheid, leefbaarheid en arbeidsvoorwaarden.
- Die rol vraagt om voorspelbaar en transparant handelen. Rechtsgelijkheid betekent dat regels voor iedereen hetzelfde zijn, maar ook dat uitzonderingen gemotiveerd en uitlegbaar moeten zijn.

Casuïstiek

Een ondernemer wil uitbreiden of verduurzamen, maar krijgt te maken met maandenlange vertraging door onduidelijke vergunningseisen. Ondertussen lopen kosten door en komt de bedrijfsvoering onder druk te staan. Niet omdat het plan onrechtmatig is, maar omdat procedures vastlopen.

Beleidskeuze van PVDR Dordrecht

Wij kiezen voor:

- ondernemerschap als partner van de gemeente,
- duidelijke procedures en termijnen,
- eerlijke en consequente handhaving.
- minder regels waar dat kan, betere regels waar dat moet.

Consequenties voor uitvoering

Dit betekent:

- één vast aanspreekpunt voor ondernemers,
- heldere vergunningstrajecten met realistische termijnen,
- voorspelbare handhaving, zonder verrassingseffecten,
- waardering en ondersteuning van maatschappelijk verantwoord ondernemen,
- tijdige betaling door de gemeente.

ONZE ONDERNEMERS INVESTEREN VANDAAG IN EEN DUURZAME, SOCIALE GEMEENTE VAN MORGEN

Bestaanszekerheid & Armoede in Dordrecht

Ondersteunen zonder vernederen – zekerheid als fundament van onze gemeente

De realiteit in Dordrecht

Dordrecht is een gemeente met ondernemerschap en betrokkenheid, maar ook met stille problematiek. Achter voordeuren spelen situaties van schulden, energiearmoede en bestaansonzekerheid die niet altijd zichtbaar zijn in statistieken.

Inwoners die werken in flexibele contracten, kleine zelfstandigen, alleenstaande ouders en ouderen met een beperkt pensioen ervaren druk door stijgende woonlasten en energiekosten. De combinatie van hoge vaste lasten en onverwachte gebeurtenissen, zoals ziekte of scheiding, kan snel leiden tot financiële ontwrichting.

Bestaanszekerheid staat daarmee ook in Dordrecht onder druk.

Casuïstiek: de werkende alleenstaande ouder

Een alleenstaande ouder in Dordrecht werkt parttime in de zorg. Door ziekte valt zij tijdelijk uit. Het inkomen daalt, terwijl huur en energiekosten doorlopen. De weg naar bijzondere bijstand en schuldhulpverlening blijkt ingewikkeld. Formulieren zijn complex, informatie versnipperd en wachttijden lopen op. Binnen enkele maanden ontstaat achterstand bij energie en zorgverzekering. Niet door onwil, maar door gebrek aan overzicht en snelle ondersteuning.

Deze casus laat zien dat tijdige interventie cruciaal is. Een maand vertraging kan maanden herstel kosten.

Wonen en energie als grootste risicofactor

In Dordrecht vormen woonlasten en energiekosten een belangrijke bron van druk. Wanneer huur, hypotheek of energierekening stijgen, blijft er weinig buffer over.

Een inwoner die net boven de inkomensgrens zit voor ondersteuning, kan toch in ernstige problemen raken. Het huidige systeem werkt met harde grenzen, terwijl armoede vaak een glijdende schaal is.

De Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht wil daarom:

- energiearmoede actief signaleren;
- samenwerken met woningcorporaties voor vroegtijdige signalering van huurachterstanden;
- maatwerk toepassen bij tijdelijke betalingsproblemen.

Casuïstiek: kleine ondernemer in zwaar weer

Een zelfstandig ondernemer uit Dordrecht ziet door economische tegenwind zijn omzet teruglopen. Hij vraagt te laat hulp, uit schaamte en angst voor afwijzing. Wanneer hij zich uiteindelijk meldt, zijn schulden al opgelopen. De procedures voelen formeel en afstandelijk. Het kost energie die hij eigenlijk niet meer heeft. Deze situatie toont dat ondersteuning toegankelijk moet zijn, ook voor ondernemers, zonder stigma of bureaucratische drempels.

Juridische zorgvuldigheid en menselijke maat

De gemeente is gebonden aan wet- en regelgeving, maar binnen die kaders bestaat ruimte voor proportionaliteit en maatwerk. Het zorgvuldigheidsbeginsel en evenredigheidsbeginsel verplichten tot individuele afweging.

Dat betekent in de praktijk:

- geen automatische terugvordering zonder beoordeling van persoonlijke omstandigheden;
- duidelijke motivering van besluiten;
- begrijpelijke communicatie in plaats van juridische standaardbrieven.

Kinderen in Dordrecht

Kinderen die opgroeien in armoede in Dordrecht mogen niet onzichtbaar blijven.

Financiële stress in gezinnen heeft directe gevolgen voor schoolprestaties, sociale ontwikkeling en mentale gezondheid.

Daarom kiest de Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht voor:

- actieve samenwerking met scholen voor signalering;
- ondersteuning voor sport- en cultuurdeelname;
- bescherming tegen sociale uitsluiting.

Concrete beleidskeuzes voor Dordrecht

Wij zetten in op:

- één herkenbaar loket voor financiële hulpvragen;
- duidelijke communicatie over rechten en regelingen;
- actieve samenwerking met woningcorporaties bij dreigende huurachterstand;
- gerichte aanpak van energiearmoede;
- snellere toegang tot schuldhulpverlening;
- ondersteuning van zowel werknemers als zelfstandigen;
- professionals ruimte geven voor maatwerk.

Bestaanszekerheid als investering in onze gemeente

Bestaanszekerheid is geen kostenpost, maar een investering in stabiliteit, veiligheid en vertrouwen.

Wanneer inwoners niet dagelijks hoeven te vechten voor basiszekerheid, ontstaat ruimte voor werk, opleiding, vrijwilligerswerk en ondernemerschap.

Samenleven, Integratie & Menswaardigheid

Asiel, opvang en gemeentelijke verantwoordelijkheid

De Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht erkent dat asiel en opvang maatschappelijke vragen oproepen. Tegelijkertijd is het belangrijk om duidelijk te zijn over wat een gemeente wel en niet kan en mag doen.

Asieltoelating en verblijfsprocedures zijn landelijke verantwoordelijkheden. Gemeenten voeren wettelijke taken uit binnen vastgestelde kaders. Voor Dordrecht betekent dit dat opvang en huisvesting alleen plaatsvinden wanneer daar een wettelijke verplichting voor bestaat, en altijd met oog voor draagkracht, leefbaarheid en veiligheid in wijken.

Wij verzetten ons tegen beleid dat gemeenten overbelast of kwetsbare groepen tegen elkaar uitspeelt.

Menswaardige opvang gaat hand in hand met zorgvuldige uitvoering. Dat betekent duidelijke communicatie richting inwoners, betrokkenheid van de wijk en eerlijke uitleg over keuzes die worden gemaakt.

Onrust ontstaat vaak niet door opvang zelf, maar door gebrek aan transparantie en inspraak.

De Partij voor de Rechtsstaat Dordrecht staat voor:

- uitvoering van wettelijke taken zonder symboolpolitiek;
- bescherming van leefbaarheid en sociale samenhang;
- respect voor menselijke waardigheid;
- duidelijke grenzen en verantwoordelijkheden;
- het serieus nemen van zorgen van inwoners.
- Samenleven vraagt om heldere regels én respect. Alleen zo blijft beleid uitlegbaar, uitvoerbaar en rechtvaardig.

**EEN RECHTSSTAAT BEGINT
BIJ EEN OVERHEID DIE
VOORKOMT
DAT MENSEN TUSSEN WAL
EN SCHIP RAKEN**

**WIE ZIJN
STEMRECHT NIET
GEBRUIKT...**

**VERSPILT
DRAAGKRACHT EN
GEZAMENLIJKE
DAADKRACHT**

QUOTE: REMY LEURS LIJSTTREKKER ZWIJNDRECHT